

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **G. B.**, zast. Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Praha 4, Pod Terebkou 12, proti žalované: **Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie**, se sídlem Ústí nad Labem, Masarykova 27, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 9. 2006, č. j. 15 Ca 133/2006 – 28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 26. 5. 2006, č. j. SCPP-47/UL-OPK-UL-SV-23-2006, byla žalobkyně podle § 124 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěna za účelem správního vyhoštění. V odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla, že dne 26. 5. 2006 bylo se žalobkyní zahájeno řízení o správním vyhoštění z území České republiky. Do ČR žalobkyně přicestovala dne 19. 5. 2006 na svůj cestovní doklad s turistickým vízem s platností do 30. 5. 2006. Tento cestovní doklad byl však žalobkyni v Praze odcizen. Dne 24. 5. 2006 žalobkyně mimo hraniční přechod překročila státní hranice z České republiky do Spolkové republiky Německo, odkud byla dne 25. 5. 2006 předána zpět. Žalovaná konstatovala, že není známa totožnost žalobkyně, neboť tato nevlastní žádný cestovní doklad, a že žalobkyně nemá dostatek finančních prostředků potřebných k vycestování z České republiky. Z toho důvodu shledala žalovaná nebezpečí, že by žalobkyně z území České republiky nevycestovala a svým dalším protiprávním jednáním by mohla ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná

tak dospěla k závěru, že u žalobkyně jsou dány důvody k zajištění za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž namítala, že byla napadeným rozhodnutím zkrácena na svých právech. Konstatovala, že ze zjištěného stavu věci a z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, že existuje nebezpečí, že by žalobkyně mohla ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo mařit či ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Skutečnosti uvedené žalovanou nemohou zakládat důvodnou obavu z maření výkonu rozhodnutí. Žalobkyně se domnívala, že k zajištění cizince by mělo být přistoupeno pouze v případě, že již v minulosti hrubým způsobem porušil zákon o pobytu cizinců. Zajištění za účelem správního vyhoštění je podle žalobkyně koncipováno jako mimořádné opatření k zabránění recidivě v porušování povinností cizince na území České republiky. Žalobkyně uvedla, že na území České republiky nikdy nebyla, pobytový režim neporušila, ani se nedopustila trestných činů, pro které by mohla být zařazena do seznamu nežádoucích osob. Z dřívějšího chování žalobkyně tak nelze dovodit obavu, že by mohla mařit výkon správního vyhoštění. Žalobkyně poukázala na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2006, č. j. 4 Azs 234/2005 – 59, a č. j. 4 Azs 235/2005 – 60. Žalobkyně zdůraznila, že zajištění představuje velký zásah do osobních svobod jedince, proto je třeba podmínky uvozené deklaratorním výčtem v § 124 zákona o pobytu cizinců vykládat restriktivně. Nedostatek prostředků označila žalobkyně za absurdní důvod pro zajištění cizince a podotkla, že žalované nic nebrání vykonat vyhoštění a uhradit náklady s tím spojené i v případě, že k zajištění cizince nedojde. Žalobkyně navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 5. 9. 2006, č. j. 15 Ca 133/2006 – 28, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že žalobkyně přicestovala do České republiky poprvé, a proto skutečnost, že během přechodného pobytu vstoupila mimo hraniční přechod na území Spolkové republiky Německo, pobývala na jejím území bez cestovního dokladu, není známa její totožnost a nemá dostatek finančních prostředků, nelze považovat za jednání uvedené v § 119 odst. 1 písm. a) nebo písm. b) bod 6 anebo 7 zákona o pobytu cizinců, jehož by se dopustila v minulosti. Nebezpečí maření výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění však může být podle názoru krajského soudu dáno i jinými skutečnostmi, pokud jsou alespoň tak závažné jako jednání uvedená v § 119 odst. 1 písm. a) nebo písm. b) bod 6 anebo 7 zákona o pobytu cizinců. Krajský soud konstatoval, že tato situace nastala v případě žalobkyně, která obdržela turistické vízum, jež ji opravňovalo k přechodnému pobytu na území České republiky. Žalobkyně v rozporu s § 103 písm. j) zákona o pobytu cizinců neohlásila odcizení cestovního dokladu a především bez cestovního dokladu vstoupila mimo hraniční přechod na území Spolkové republiky Německo, čímž se dopustila jednání uvedeného v § 119 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona o pobytu cizinců, za což jí bylo uloženo správní vyhoštění na dva roky. Krajský soud zdůraznil, že žalobkyně zneužila možnosti oprávněného pobytu na území České republiky a bez cestovního dokladu se pokusila mimo hraniční přechod překročit hranice dalšího státu, přičemž takový postup vzbuzuje obavu, že žalobkyně nebude rozhodnutí o správním vyhoštění respektovat a bude zde nadále nelegálně pobývat za účelem opětovného pokusu o vstup do jiné země. V těchto skutečnostech shledal krajský soud nebezpečí, že žalobkyně zmaří nebo ztíží výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Podle krajského soudu žalovaná nepřekročila zákonem stanovené meze správního uvážení, ani je nezneužila. S ohledem na tyto skutečnosti krajský

soud žalobu v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., v níž s odkazem na zmíněná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu namítala, že skutečnosti odůvodňující nebezpečí, že cizinec bude mařit výkon správního rozhodnutí, zřetelně míří na případy, kdy cizinec v minulosti hrubým způsobem porušil zákon o pobytu cizinců. Podle stěžovatelky tak nelze za relevantní považovat ta jednání, pro která bylo uloženo správní vyhoštění, jehož realizace má být umístěním v zařízení pro zajištění cizinců zajištěna. Stěžovatelka konstatovala, že se nikdy žádného nezákonného jednání nedopustila, a to ani jednání uvedeného ve výčtu ustanovení § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ani jednání podobně závažného. Stěžovatelka proto shledala rozpor mezi tvrzeními a závěry krajského soudu. Stěžovatelka dále zdůraznila, že krajský soud z jednoho pokusu stěžovatelky o ilegální přechod do Spolkové republiky Německo dovodil, že se o to pokusí i podruhé. V tomto stěžovatelka spatřovala presumpci viny neslučitelnou s hodnotami právního státu. Podle názoru stěžovatelky představuje zajištění velký zásah do osobních svobod každého cizince, proto je nutno podmínky pro jeho uskutečnění vykládat vždy restriktivně, nikoliv rozšiřujícím způsobem, jak učinil krajský soud. Stěžovatelka navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Na žádost stěžovatelky Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 17. 10. 2006, č. j. 15 Ca 133/2006 – 44, osvobodil stěžovatelku od soudních poplatků.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zopakovala skutkový stav, poukázala na azylové řízení vedené na žádost stěžovatelky a konstatovala, že dne 15. 11. 2006 bude stěžovatelka z důvodu uplynutí zákonné lhůty pro zajištění propuštěna a předána Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka byla dne 24. 5. 2006 zadržena policií Spolkové republiky Německo v prostoru obce S. u silnice vedoucí do B. S., dne 25. 5. 2006 byla předána do České republiky. Dne 26. 5. 2006 žalovaná stěžovatelce oznámila zahájení správního řízení ve věci správního vyhoštění na základě skutečnosti, že stěžovatelka překročila státní hranice z České republiky do Spolkové republiky Německo mimo hraniční přechod. Z protokolu o vyjádření stěžovatelky ze dne 26. 5. 2006 Nejvyšší správní soud podává, že stěžovatelka přicestovala do České republiky letecky dne 19. 5. 2006 na svůj platný cestovní doklad opatřený turistickým vízem s platností od 19. 5. 2006 do 30. 5. 2006 s délkou pobytu 15 dnů. Asi 5. den pobytu byl stěžovatelce v P.

v tramvaji cestovní doklad odcizen. Stěžovatelka tuto skutečnost nenahlásila, protože se domnívala, že ji mají v počítači a nic se jí nestane. Následně si stěžovatelka udělala výlet do H., šla se projít do lesa, kde ji po určité době zadržela německá policie. Rozhodnutím žalované ze dne 26. 5. 2006, č. j. SCPP-47/UL-OPK-UL-SV-23-2006, bylo stěžovatelce uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona o pobytu cizinců za popsané překročení státní hranice do Spolkové republiky Německo mimo hraniční přechod. Stěžovatelka se vzdala práva na odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění.

Podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění, je-li nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo mařit anebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména je-li zjištěno, že cizinec se v minulosti dopustil jednání uvedeného v § 119 odst. 1 písm. a) nebo písm. b) bodu 6 anebo 7, je evidován v evidenci nežádoucích osob (§ 154).

Podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona o pobytu cizinců policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, až na 5 let, překročí-li cizinec státní hranice mimo hraniční přechod.

Nejvyšší správní soud především uvádí, že i když z vyjádření žalované ke kasační stížnosti vyplývá, že zajištění stěžovatelky bylo ukončeno dne 15. 11. 2006, nezbavuje tato skutečnost povinnost soudu ve věci meritorně rozhodnout, neboť pravomocné rozhodnutí stále existuje, může být nezákonné z důvodu namítaných v žalobě, případně v kasační stížnosti, a přezkoumání takového rozhodnutí nelze odmítnout, neboť takový postup by představoval odepření práva na soudní ochranu (článek 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod – shodně též rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2005, č. j. 7 Azs 101/2005 – 46).

Nejvyšší správní soud dále poukazuje i na zásadu uvedenou v nálezu Ústavního soudu III. ÚS 153/97, podle níž je jedním z esenciálních znaků právního státu princip přiměřenosti, který předpokládá, že opatření omezující základní lidská práva a svobody nesmějí svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představují veřejný zájem na těchto opatřeních.

Je nesporné, že institut zajištění cizince je opatřením omezujícím svobodu cizince a bylo tedy třeba posoudit, zda situace, v níž se stěžovatelka nacházela, byla způsobila vyvolat nutnost toto opatření, tedy její zajištění, realizovat.

Nejvyšší správní soud se v posuzované věci ztotožnil s právními závěry vyjádřenými jak v rozhodnutí správního orgánu, tak následně i v rozsudku krajského soudu.

Lze souhlasit se závěrem, že ustanovení § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců uvádí deklaratorní výčet skutečností odůvodňujících nebezpečí, že cizinec bude v budoucnu mařit výkon správního rozhodnutí nebo narušovat veřejný pořádek na území České republiky, zřetelně míří na případy, kdy cizinec v minulosti hrubým způsobem porušil zákon o pobytu cizinců, a dále na případy, kdy je cizinec evidován v evidenci nežádoucích osob, nebo je nežádoucí osobou zařazenou do informačních systémů smluvních států. Nicméně hrubé porušení zákona o pobytu cizinců v minulosti uvádí ustanovení § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve svém deklaratorním výčtu pouze jako jednu ze skutečností, která svědčí o nebezpečí, že cizinec bude mařit nebo stěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

Takové nebezpečení tedy může být dáno i jinými skutečnostmi, pokud jsou alespoň tak závažné jako jednání uvedená v § 119 odst. 1 písm. a) nebo b) bodu 6 nebo 7 zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tato situace v projednávané věci nastala.

Poukazuje-li stěžovatelka v kasační stížnosti na rozsudky Nejvyššího správního soudu ve věcech 4 Azs 234/2005 a 4 Azs 235/2005, nutno konstatovat, že závěry učiněné v odůvodnění těchto rozsudků vycházely z jiného skutkového stavu. Ve věci 4 Azs 234/2005 bylo cizince doručeno sdělení o správním vyhoštění v situaci, kdy vstoupila poprvé na území České republiky mimo hraniční přechod a na tomto území pobývala bez cestovního dokladu a platného víza.

V nyní posuzované věci je skutkový stav jiný, neboť cizinka (stěžovatelka) vstoupila sice na území České republiky s platným cestovním dokladem a vízem, avšak pozdější odcizení těchto dokladů nenahlásila na příslušné orgány a navíc překročila státní hranici do SRN mimo hraničních přechod, kde byla zadržena u obce S. ve směru na B.S. a odtud vrácena policií zpět do ČR.

Nejvyšší správní soud má za to, že intenzita takového skutku již vyvolává vyšší společenskou nebezpečnost způsobující možnost realizace zajištění cizinky. Navíc nutno připomenout, že stěžovatelka se o překročení státních hranic do SRN mimo hraniční přechod vůbec v žalobě nezmínila a rovněž její tvrzení, že „si udělala výlet do H., šla se projít do lesa, kde jí po určité době zadržela německá policie“, muselo vzbudit u správního orgánu rozhodujícího o zajištění pochybnosti o dalším chování a úmyslech stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem stěžovatelky, že soud v jejím případě uplatňuje jakousi presumpci viny neslučitelnou s hodnotami právního státu. Skutečnost, že soud maření výkonu správního vyhoštění odůvodnil ilegálním přechodem do SRN, nelze považovat za presumpci viny, ale za důvodnou obavu, že by se stěžovatelka mohla ilegálního přechodu státních hranic dopustit opětovně. Nejvyšší správní soud má za to, že v situaci, která před správním orgánem v případě stěžovatelky nastala, mohl tento orgán obavu z maření výkonu správního vyhoštění dovodit. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že skutečnost, že stěžovatelka, která přicestovala do České republiky s platným cestovním dokladem a vízem, nenahlásila pozdější odcizení těchto dokladů na území ČR, a poté překročila státní hranici do SRN mimo hraniční přechod, kdy po svém zadržení na území SRN byla vrácena zpět do České republiky, při současném doručení sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění, je důvodem pro zajištění cizince podle § 124 odst. 1 zákona č. 326/1995 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, neboť může vzbudit důvodnou obavu z maření a nebo ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Nejvyšší správní soud má dále za to, že zajištění stěžovatelky omezující její osobní svobodu bylo v dané situaci přiměřené veřejnému zájmu na provedení výkonu správního vyhoštění.

Nejvyšší správní soud tedy se zřetelem k výše uvedenému dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení, neboť stěžovatelka s kasační stížností nebyla úspěšná a žalovaná náklady řízení o kasační stížnosti nepožadovala (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. prosince 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu